



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Сили добра мають
об'єднуватися,
бо **сили зла**
вже об'єднані



Перші емоції
повернутого додому
Захисника

№6
2024

Звільнений український військовий
тримає кавун, який йому подарували
пересічні люди на рідній землі



ПОВЕРТАЄМО СВОЇХ ДОДОМУ!

17 липня на рідну землю повернулися 95 наших людей. Від початку повномасштабного вторгнення загалом вдалося повернути додому 3405 українців.

Працівники Офісу Омбудсмана України перебувають на місці здійснення обміну для того, аби проконтролювати дотримання прав людини, відповідно до міжнародного гуманітарного права та Женевських конвенцій.

Після повернення в Україну захисники їдять, отримують чистий одяг, їх оглядають лікарі, призначають необхідне лікування та реабілітацію.

Україна вдячна ОАЕ за допомогу в поверненні наших воїнів та вкотре підтверджує своє прагнення повернути всіх своїх громадян на рідну землю і працює у цьому напрямку.

Українці радо зустрічають своїх захисників, які колоною рухаються селами. Дорослі і діти зі сльозами на очах очікують колону за будь-яких погодних умов та пори доби і пропонують воїнам воду та печиво.



#RussiasATerroristState



ОЛЕНІВКА.

Друга річниця жахливої трагедії

У ніч із 28 на 29 липня 2022 року росіяни атакували колонію в Оленівці, де була частина українських військовополонених з “Азовсталі”. Загинули понад 50 українських військових, ще близько 130 отримали поранення. Загиблі мали офіційний статус військовополонених та були верифіковані МКЧХ.



Одразу після вибуху Росія звинуватила Україну в обстрілі нібито ракетою HIMARS. Україна звернулася до ООН та МКЧХ, як до гарантів домовленостей щодо захисників “Азовсталі”. **Домовленості передбачали, що їм збережуть життя та згодом обмінюють.**

Організації висловили готовність розслідувати теракт. Третього серпня 2022 року Генсек ООН Антоніу Гутерріш заявив, що організація готує для цього групу експертів. Через 5 місяців він розпустив місію через відсутні гарантії безпеки. **Росія досі не надала доступу до Оленівки ні Україні, ні міжнародним організаціям.** Місія ООН жодного разу не погодилася ознайомитися з українськими матеріалами щодо вибуху в колонії. 25 липня 2023 року ООН зробила заяву, що теракт в Оленівці “не був спричинений ракетою HIMARS”. Це спростовує міфи РФ.

Омбудсман України Дмитро Лубінець закликає ООН та МКЧХ виконувати свій мандат та розслідувати масове вбивство військовополонених в Оленівці.

ЗУСТРІЧ РОБОЧОЇ ГРУПИ ПУНКТУ 4 УКРАЇНСЬКОЇ ФОРМУЛИ МИРУ

До засідання доєднався 41 учасник: представники різних держав, міжнародних організацій (ООН, МКЧХ). Зустріч провели спільно зі співголовами Робочої групи – Послами Канади та Норвегії в Україні. До події доєдналися звільнені з неволі РФ українці. Це цивільні особи, Наріман Джелял та Богдан Гелета, а також колишній військовополонений, який пережив теракт в Оленівці. Вони розповіли свої історії та закликали міжнародних партнерів сприяти поверненню наших громадян із полону країни-агресора.

Омбудсман України Дмитро Лубінець звернувся до міжнародних партнерів із тим, аби їхні країни:

- визнавали депортацію Росією українських дітей воєнним злочином і геноцидом;
- вчиняли конкретні кроки, щоб зупинити викрадення Росією українських дітей і забезпечити їхньому якнайшвидшому поверненню додому;
- спільно напрацьовували механізм надання засобів правового захисту й відшкодування шкоди жертвам депортації;
- вимагали від РФ звільнити всіх утримуваних цивільних громадян України;
- створювали програми гуманітарної підтримки, зокрема для дітей, які повернулися, цивільних осіб і військовополонених.





РОДИНИ ВИЇДЖАЮТЬ З ТОТ НА ПІДКОНТРОЛЬНУ УКРАЇНІ ТЕРИТОРІЮ

На підконтрольну Україні територію повернулися 12 дітей. Вони разом зі своїми рідними проживали на ТОТ – у Донецькій, Запорізькій та Херсонській областях. Кожна родина по-своєму переживала безлад, який чинить окупаційна “влада”.

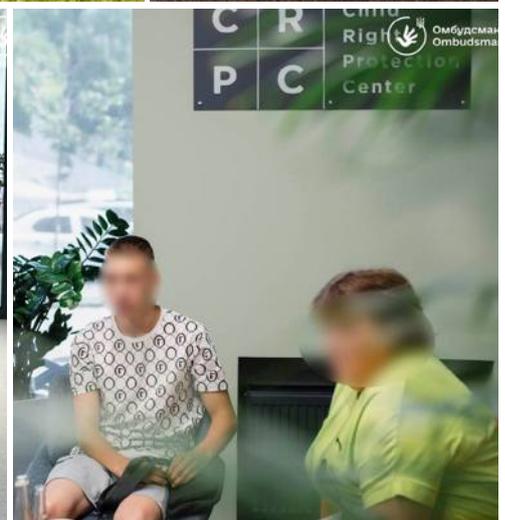
Родини розповідають, як їм примусово нав'язували брати російські паспорти, адже без “нових документів” громадяни безправні і не могли користуватися жодними соціальними гарантіями чи медичною допомогою. **Лікарі не приймають навіть дітей із вродженими вадами, яким потрібен ретельний догляд.** Однак батькам пропонують відправити дітей на “реабілітацію”, яка часто є депортацією чи примусовим переміщенням. Деяким дітям доводилося відвідувати “російські школи”, в яких здійснювалася активна агітація за “руській мір”.

Зі слів повернутих, **росіяни на ТОТ затримують, б'ють, катують струмом, вчиняють психологічний тиск на дорослих, а дітей допитують без присутності батьків і також застосовують методи катування.** Також регулярно проводять безпідставні обшуки в будинках місцевих мешканців.

Родини вже відвідали Центр захисту прав дитини. З ними поспілкувалася компетентна мультифункціональна команда, яка **зафіксувала злочини**, свідками чи жертвами яких вони були.

Україна завжди готова до повернення кожного і надаватиме базову гуманітарну, медичну, психологічну, соціальну та іншу необхідну допомогу.

#RussiasATerroristState





РОЗСТРІЛ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ: черговий воєнний злочин російських окупантів

Солдати Російської Федерації вчинили черговий воєнний злочин – **жорстоко розстріляли українських військовополонених на Запорізькому напрямку**. Вони здійснили близько десяти пострілів у бік беззбройних.

Це черговий зафільмований воєнний злочин, за який неодмінно повинна бути відповідальність. І черговий факт порушення росіянами норм Женевських конвенцій та міжнародного гуманітарного права, яких регулярно не дотримується Росія – від звичайного солдата до військового керівництва, яке не забороняє вбивства і страти українських військовополонених.



Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець вкотре звернувся з офіційними листами до ООН та МКЧХ, щоб організації зафіксували численні вбивства беззбройних українських військовополонених російськими солдатами. **За всі скоєні злочини має бути покарання!**

ЗУСТРІЧІ ІЗ РОДИНАМИ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ТА ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ЗА ОСОБЛИВИХ ОБСТАВИН

В Офісі Омбудсмана України щотижня відбуваються зустрічі із родинами військовослужбовців, які нині перебувають у ворожому полоні чи вважаються зниклими безвісти.

Нещодавно такі зустрічі відбулися з членами сімей полонених та зниклих безвісти оборонців військової частини А0409 (30 ОМБр) та у містах Миколаїв і Тернопіль. Родичі захисників ставили запитання щодо повернення Захисників і Захисниць України, зокрема засуджених, передачі посилок і листів українським полоненим у РФ, діяльності міжнародних організацій, соціального захисту та залучення міжнародних організацій і третіх країн до процесів повернення наших людей.

Продовжуємо здійснювати зустрічі із членами родин наших захисників, адже знаємо, наскільки важливою є комунікація та допомога стосовно складних питань.



Юрій Ковбаса

Представник Уповноваженого з прав людини в системі органів сектору безпеки й оборони
kovbasa@ombudsman.gov.ua



РОСІЯНИ ОБСТРІЛЯЛИ РАКЕТАМИ НАЙБІЛЬШУ ДИТЯЧУ ЛІКАРНЮ УКРАЇНИ

Росія випустила одночасно **38 ракет на Київ** і здійснила прицільний ракетний удар по найбільшій в країні дитячій лікарні. На момент обстрілу в лікарні перебували **627 дітей**.

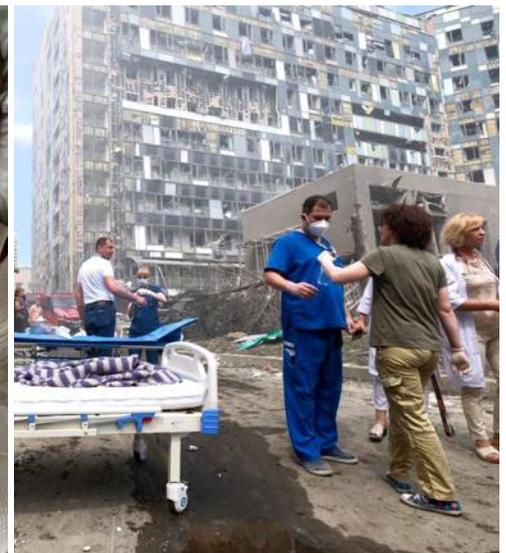
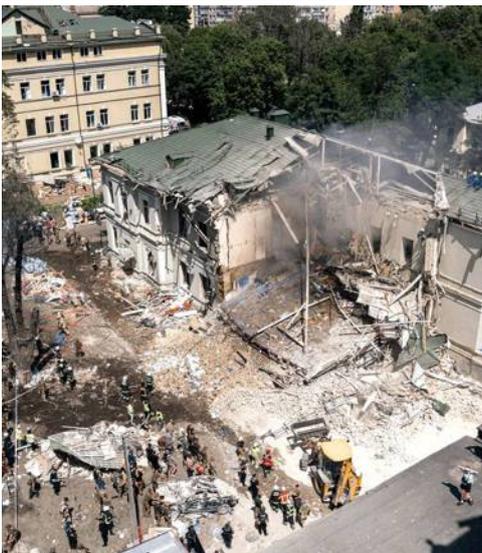
Щорічно в лікарні "Охматдит" проводять близько 7 тисяч складних операцій. А також здійснюється діагностика та лікування на сучасному рівні онкогематологічних захворювань та виконуються трансплантації кісткового мозку хворим дітям.

Просто усвідомте, яку ціль вибрали російські терористи!

Постраждали усі корпуси лікарні, а один із них – не підлягає відновленню.

Внаслідок удару загинули 2 людини. Понад 50 отримали поранення, серед них 7 дітей.

#RussiasATerroristState



У той час коли рятувальники та цивільні розбирали завали дитячої лікарні, росіяни здійснили повторну ракетну атаку. Хворі діти вимушені ховатися у підвалах.



За 1 день від російських обстрілів були пошкоджені та зруйновані понад 50 цивільних об'єктів.



РОСІЯ ЗМІНЮЄ ІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Омбудсман України Дмитро Лубінець презентував спеціальну доповідь **“ПЕРЕОПИЛЕНІ. Системна російська політика знищення української ідентичності дітей”** для міжнародних партнерів, представників дипломатичного корпусу, медіа та громадськості.



У цій спецдовіді наведені приклади системної політики знищення Росією української ідентичності дітей. Джерелом доповіді став досвід українських дітей, які пережили депортацію та примусове переміщення, піддавалися мілітаризації, перевихованню та примусу.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини має надію, що цей документ із зафіксованими деталями, допоможе визнати дії РФ як воєнний злочин з ознаками геноциду.



Ірина Сулова

Представник Уповноваженого з прав дитини
suslova@ombudsman.gov.ua



2 РОКИ ДЕПОРТАЦІЇ: з Росії повернули депортовану 85-річну українку



До Омбудмана України звернулася заявниця з проханням допомогти повернути з депортації її сестру. Більшу частину свого життя сестра заявниці проживала у місті Волноваха на Донеччині. Після повномасштабного вторгнення Росії жінка залишилася на ТОТ без підтримки та догляду. Окупаційна російська влада примусово депортувала її до будинку для людей похилого віку у Таганрозі (Росія). Там вона провела 2 роки, протягом яких значно погіршувався її стан здоров'я.

Тож Офіс Омбудсмана спільно з громадською організацією "Плурітон" організував евакуацію жінки на підконтрольну Україні територію. Цей процес вимагав небезпечних зусиль, але зрештою все вдалося. Нині жінка зустрілася зі своєю родиною на рідній землі у Полтаві.

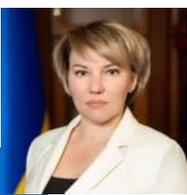
УПЕРШЕ ЗА 10 РОКІВ: презентували Концепцію, аби постраждалі отримали компенсацію за збитки через агресію РФ

Концепція вдосконалення національної системи засобів правового захисту та підтримки постраждалих внаслідок збройної агресії проти України містить конкретні кроки та рекомендації задля врегулювання цього питання.

Основа документу – це напрацювання візного засідання робочої групи з підготовки пропозицій щодо відшкодування шкоди особам, які постраждали від агресії РФ. Робочу групу Офіс Омбудсмана України створив у вересні 2023 року.



#RussiasATerroristState



Ольга Алтуніна

Представник Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України
altuninaom@ombudsman.gov.ua

ЗАХИСТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Представник Уповноваженого з соціальних та економічних прав Олена Колобродова взяла участь у заході, присвяченому захисту соціальних прав людини під час війни в Україні, в межах **Конференції високого рівня щодо Європейської соціальної хартії, у Вільнюсі** (Литовська Республіка) у складі української делегації.

Захист соціальних прав під час війни став важливим завданням для українських органів влади та для всіх країн, які ратифікували Європейську соціальну хартію, і які також помітно відчували на собі наслідки збройної агресії проти України.



Представники Ради Європи та високопосадовці Литви, Естонії, Швеції, Молдови, присутні на заході, засвідчили свою підтримку та були вражені рішучістю України у своїх прагненнях не лише виконувати свої соціальні зобов'язання, але й активно здійснювати реформи у сфері соціальної політики, спрямовані на те, щоб позбутися пережитків радянської системи.

Особливий фокус уваги в соціальній політиці України – це захист дітей.

Тому предметно обговорювалися:

- питання повернення незаконно депортованих дітей до Росії з ТОТ України;
- захист та підтримка дітей, які перебувають на території держав-учасниць Ради Європи;
- робота над розбудовою системи кращого догляду та захисту для всіх дітей в Україні;
- підтримка українських дітей, які знайшли тимчасовий захист у Литві.



Олена Колобродова

Представник Уповноваженого з соціальних та економічних прав
kolobrodova@ombudsman.gov.ua



РОБОТА НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Омбудсман України Дмитро Лубінець у липні виступив на інтерактивних діалогах під час 56-ї регулярної сесії Ради ООН з прав людини.



Україні важливо, щоб масове вбивство українських полонених, яке вчинила Росія в Оленівці, було повністю розслідуване і винні понесли відповідальність. Україна очікує засудження злочинних дій Росії від міжнародних організацій та вимагає негайного доступу до місць утримання всіх ув'язнених”.

Також Дмитро Лубінець мав зустрічі із:

- Головою Генеральної Асамблеї ООН **Деніссом Френсісом**;
- Надзвичайними і Повноважними Послами Канади та Норвегії в Україні – пані **Наталкою Цмоць** і пані **Хелене Санд Андресен**;
- Послом Азербайджану в Україні **Сеймуром Гурбаном оглу Мардалієвим**;
- **Його Високопреосвященством Іларіоном**, Першоієрархом Української православної церкви Канади Вселенського Патріархату, архієпископом Вінніпезьким і митрополитом Канадським;
- онлайнзустріч із Головним Омбудсманом Туреччини **Шерефом Малкочем**.



До того ж він виступив на третій сесії на заході, присвяченому захисту соціальних прав людини під час війни, **в межах Конференції високого рівня щодо Європейської соціальної хартії** та вперше долучився до телемосту, де **виступив на офіційному публічному слуханні Федерального Сенату Бразилії**.



Ольга Стрепоченко

Директор Департаменту міжнародного співробітництва та європейської інтеграції

strepochenko@ombudsman.gov.ua

ЗАХИСТ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець долучився до Діалогу “Захист прав національних спільнот України в європейській перспективі”.

Російська агресія поставила під загрозу життя і розвиток етнічної ідентичності представників 130 національних спільнот та корінних народів, які проживають на території України. Через це Офіс Омбудсмана України повинен ще більше посилити захист прав представників нацменшин, забезпечити стійку і системну співпрацю з ними.

Дмитро Лубінець наголосив, що Офіс Омбудсмана продовжує працювати над створенням “**Центру національних меншин (спільнот) України**” у місті Києві. На сьогодні Офіс вже направив листа до Фонду державного майна для надання приміщення, де у майбутньому буде функціонувати центр.

Офіс Омбудсмана України й надалі буде робити все задля збереження і розвитку мовної, культурної, етнічної, релігійної ідентичності представників національних меншин та корінних народів.



Захист прав національних спільнот в Україні є не лише внутрішнім питанням, а й важливою складовою європейської інтеграції країни. Відповідно до європейських стандартів, забезпечення прав національних меншин сприяє зміцненню демократичних інститутів та стабільності в державі, що є основою для розвитку мирного та процвітаючого суспільства”, – зазначив Дмитро Лубінець.



Михайло Спасов

Представник Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів
spasov@ombudsman.gov.ua



УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ: Офіс Омбудсмана виявив камери для “привілейованих” осіб

Офіс Омбудсмана здійснив моніторинговий візит до Менської виправної колонії №91 на Чернігівщині. У ній виявили численні порушення прав людини: антисанітарія, грибок, таргани... На такі порушення керівництво колонії не реагує, а Міністерство юстиції України говорить, що “все добре”.

Проте в цій колонії є виняток – три привілейовані особи проживають у належних умовах та ізольовані від загалу. Це екс-очільник одного з управлінь з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України та двоє його прибічників. Для них хороші умови створені вже після прибуття в установу: лише для цих осіб провели ремонт у 2024 році, попри принизливі умови в інших відділеннях колонії. Також у них у розпорядку власний прогулянковий дворик, цілих п’ять приміщень відділення соціально-психологічної служби №7. Коли в колонії перебуває понад 370 осіб.

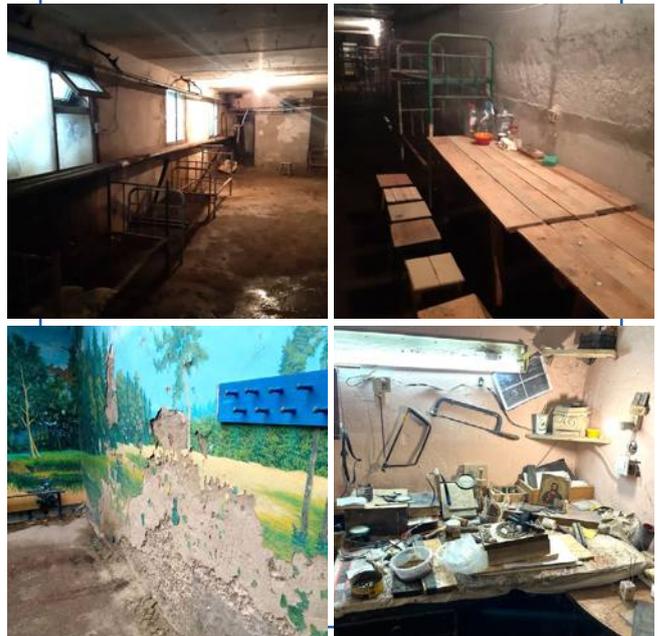
Усі вище згадані факти вказують на несправедливість і зацікавленість певних осіб. Омбудсман України Дмитро Лубінець звернувся до Міністерства юстиції України, де не побачили в цьому нічого дивного. Після цього він направив до них черговий лист, а також окремо звернувся до правоохоронців.

Наразі інституція Уповноваженого чекає належного реагування на таке привілейоване утримання на фоні загального безладу та порушень прав інших засуджених.

Умови для “привілейованих” засуджених



Умови для інших засуджених



Віталій Нікулін

Представник Уповноваженого
з прав людини в місцях несвободи
nikulin@ombudsman.gov.ua



ОСОБЛИВОСТІ ОБРОБКИ ТА ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ОСІБ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА, ПОВ'ЯЗАНОВОГО З КОНФЛІКТОМ

Особливого значення тема захисту персональних даних набуває для України під час війни. Коли порушення безпеки персональних даних може мати наслідком не тільки втручання у приватне життя особи, але і спричинити загрозу для її фізичної безпеки і навіть становити загрозу її життю.

В цьому контексті особливу увагу необхідно приділити питанням обробки і захисту персональних даних осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець наголошує на тому, що СНПК – це грубе порушення одного з фундаментальних прав людини на особисту недоторканність.

СНПК може кваліфікуватися не тільки як воєнний злочин, злочин проти людяності чи грубе порушення прав людини, але й бути частиною актів геноциду.



Випуск №6, 2024

Пам'ятка щодо особливостей обробки та захисту персональних даних осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, має стати прикладним інструментом для органів державної влади, особливо правоохоронних органів та суддів, у їхній взаємодії з особами, які постраждали від СНПК. Інструментом, який при належному застосуванні на практиці дасть змогу побудувати міст довіри між державою і особою, що стала жертвою СНПК.



Юлія Деркаченко

Представник Уповноваженого з інформаційних прав

derkachenko@ombudsman.gov.ua



ПОНОВИЛИ ПРАВО ЗАСУДЖЕНОГО НА ОТРИМАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

До Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини надійшло звернення засудженого, який відбуває покарання в одній із виправних установ Вінницької області, щодо порушення його права на отримання соціальної допомоги як особи з інвалідністю за 2023 у повному обсязі.

Заявник повідомив, що у 2023 році тимчасово вибував із установи виконання покарань Вінницької області до установи попереднього ув'язнення, а в подальшому — до установи виконання покарань Дніпропетровської області, після чого повернувся до виправної колонії Вінницької області.

У межах здійснення провадження Уповноважений скерував запит до Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної / військової адміністрації.

У результаті відповідному управлінню праці та соціального захисту населення надали роз'яснення щодо особливостей застосування законодавства у ситуації заявника.

За інформацією Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної / військової адміністрації відповідне управління праці та соціального захисту населення **здійснило нарахування державної соціальної допомоги заявнику в сумі 22047,58 грн, які вже виплатили заявнику.**



Андрій Овсієнко

Представник Уповноваженого в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України

ovsiienko@ombudsman.gov.ua

ОМБУДСМАН УКРАЇНИ ЗДІЙСНЮЄ ОСОБИСТИЙ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН



Цей безпосередній спосіб взаємодії із заявниками та вивчення конкретних проблем дозволяє громадянам отримати консультацію та відповіді на питання, які їх турбують.

А Омбудсман під час зустрічей із заявниками має змогу краще зрозуміти реальні проблеми та потреби населення, а також вчасно реагувати на порушення прав людини.

Прямий контакт із громадянами допомагає виявити системні проблеми та працювати над їх усуненням.

Особистий прийом сприяє підтримці демократичних цінностей, таких як відкритість, підзвітність та участь громадян у процесах ухвалення рішень.



ЛЮДИ – ЦЕ НАЙЦІННІШЕ!

Росія масштабно порушує права людини в Україні!

3 405

осіб, звільнених з російського полону

з НИХ →

161

цивільних

≈ 45 000

осіб зниклих безвісти за особливих обставин та незаконно позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України

*Дані з Реєстру зниклих безвісти за особливих обставин

11 284

вбитих мирних жителів

22 535

поранених мирних жителів

*За інформацією УВКПЛ ООН

562

загиблих дітей

*За даними інформаційної платформи «Діти Війни»

1 471

поранених дітей

1 964

зниклих дітей

19 546

дітей, депортованих до РФ, та/або примусово переміщених на ТОТ

758

дітей Україна повернула (в тому числі з ТОТ)

з НИХ →

388

депортованих дітей, за даними інформаційної платформи «Діти Війни»

4.7
млн

осіб стали ВПО

6.5
млн

осіб отримали прихисток за кордоном

Випуск №6, 2024

ОБСТРИЛИ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

РФ руйнує житлові будинки, заклади освіти та медицини

3 798

зруйнованих і пошкоджених закладів освіти

*За даними сайту saveschools.in.ua

з НИХ →

1 313

зруйнованих і пошкоджених дитсадків

1 642

зруйнованих і пошкоджених об'єктів закладів охорони здоров'я

з НИХ →

428

лікарні

352

амбулаторії

630

зруйнованих релігійних споруд

2 003

зруйнованих об'єктів культури

≈ 250 000

зруйнованих або пошкоджених будинків

≈ 156 тисяч кв. км

території України вважаються потенційно замінованими

*Дані станом на 22.07.2024



Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини

✉ lubinets@ombudsman.gov.ua



Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини: **0 800 50 17 20**
електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Російська Федерація та всі злочинці, яких вона направила в Україну,
понесуть найсуворішу відповідальність за зло, яке вони вчинили.

Україна ретельно документує кожен злочин і кожную жорстокість.
Усі винні, безсумнівно, будуть покарані.

Ми ніколи не забудемо і не пробачимо. Як і світ.

#StandWithUkraine

Чат-бот «Омбудсман України»

– можливість швидко й зручно отримати відповіді на актуальні запитання. В ньому зібрані важливу інформацію в 17 категоріях.

Зокрема, тут можуть отримати відповіді щодо своїх прав військові, внутрішньо переміщені особи, родини з дітьми. Є й категорія для людей, які перебувають на тимчасово окупованій території або ж примусово депортовані.

Запускайте чат-бот:

@ukraine_ombudsman_bot

